

ODBORNÉ STANOVISKO
hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu
Obce Nižná na roky 2023 – 2025

Predkladateľ a spracovateľ:

Ing. Zuzana Žáková

Hlavná kontrolórka

Dôvodová správa:

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2023 (ďalej len stanovisko).

Stanovisko je spracované na základe návrhu rozpočtu na roky 2023 – 2025, návrhu programového rozpočtu na roky 2023 – 2025 (ďalej len „návrh rozpočtu“) podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie tabuľkového spracovania.

Návrh viacročného programového rozpočtu obce Nižná na roky 2023 – 2025 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle mesta dňa 28.11.2022 v zákonnej lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu rozpočtu obce Nižná na roky 2023-2025, ktorý bol spracovaný v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy).

V návrhu rozpočtu sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva roky, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a rozpočet na 3 nasledujúce roky v súlade s čl. 9 ods. 1 zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu na rok 2023, návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2024-2025 a programového rozpočtu na 2023-2025.

A.1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

A.1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

- Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n.p.
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- Zákon 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
- Zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p.
- Zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti
- Vyhláška č. 257/2014 Z.z – Vyhláška, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy

A.1.2 Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami

- VZN č.3/2021 o dani z nehnuteľností
- VZN č.4/2021 o miestnych daniach
- VZN č. 5/2021 o poplatku za komunálny odpad
- VZN č. 2/2021 o výške príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Nižná
- VZN č. 1/2021, ktorým sa mení VZN č. 1/2013 o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku žiaka na základnej umeleckej škole, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území obce Nižná
- Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami Obce Nižná
- Zásady o nakladaní s obecným majetkom Obce Nižná

A.1.3 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu obce bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v zmysle zákona č. 369/1990 o obecnom zriadení v z. n. p. a to na úradnej tabuli obce, na elektronickej úradnej tabuli a tiež na CUET (centrálne úradnej elektronickej tabuli) dňa 28.11.2022, t. j. 15 dní pred plánovaným termínom riadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Nižnej plánovaného na 13.12.2022.

A.2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Predkladaný návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/009077/2020-411 a rozpočtovou klasifikáciou schválenou Vyhláškou č. 257/2014 Z.z. Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG). Výdavky na roky 2023-2025 sú rozpísané do najnižšej úrovne tejto klasifikácie.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu bol očakávaný vývoj hospodárenia obce na rok 2022 a predkladané rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Na základe zhodnotenia reálneho naplnenia rozpočtu príjmov prikročila obec k zostaveniu návrhu rozpočtu.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Na základe zákona č. 583/2004 Z. z. majú obce povinnosť zostaviť programový rozpočet, t. j. rozpočet má obsahovať údaje o zámeroch a cieľoch samosprávy s cieľom zvýšenia jeho informačnej hodnoty. Ide o usporiadanie výdavkov do logických celkov podľa realizovaných kompetencií alebo úloh samosprávy s cieľom na výsledky, merateľné výstupy, dosahovanie miery výkonnosti, kontrola objemu a najmä kvality služieb občanov. Predložený programový rozpočet na roky 2023 – 2025 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z..

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 523/2004 a v zmysle zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti je obec povinná zostavovať rozpočet v členení na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu verejnej správy za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Programový rozpočet sa považuje za strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky, v ktorom sú v rámci jeho pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na 3 rozpočtové roky.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Novelou zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zákonom č. 69/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (§ 4 ods. 6) ako aj ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti (čl. 9 ods. 1), bolo zadefinované, že návrh rozpočtu subjektov územnej samosprávy musí byť zostavený minimálne na 3 roky a musí obsahovať

údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a skutočné plnenie rozpočtu za predchádzajúce 2 rozpočtové roky.

Rozpočet na rozpočtový rok 2023 je záväzný.

Rozpočty na nasledujúce 2 rozpočtové roky (2024 – 2025) nie sú záväzné.

Na prerokovanie obecného zastupiteľstva je predložený návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2023, 2024 a 2025 s nasledovnými východiskovými ukazovateľmi:

Rozpočet Obce Nižná na roky 2020 – 2025 v EUR

	Skutočné plnenie za rok 2020	Skutočné plnenie za rok 2021	Schválený rozpočet 2022	Očakávaná skutočnosť za rok 2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Bežné príjmy	3 411 156	3 606 261	3 316 938	3 728 066	3 793 703	3 801 834	3 811 834
Kapitálové príjmy	294 047	30 955	164 906	39 322	790 750	0	0
Finančné operácie	25 501	172 163	429 017	260 071	260 000	0	0
Príjmy spolu	3 730 704	3 809 379	3 910 861	4 027 459	4 844 453	3 801 834	3 811 834
Bežné výdavky	3 045 030	3 335 656	3 304 448	3 391 945	3 726 140	3 733 830	3 743 830
Kapitálové výdavky	534 337	367 179	558 413	372 627	1 050 209		0
Finančné operácie	47 647	53 030	48 000	48 000	68 104	68 004	68 004
Výdavky spolu	3 627 014	3 755 866	3 910 861	3 812 572	4 844 453	3 801 834	3 811 834
Hospodárenie obce	103 690	53 513		214 887			

(Údaje sú uvedené v EUR.)

Návrh celkového rozpočtu na rok 2023 je zostavený ako vyrovnaný, čím je zabezpečená zákonná povinnosť podľa §10 ods. 3 zák. č. 583/2004 Z. z. zostavenia vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, prebytok je rozpočtovaný vo výške **67 563,-EUR**.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Vzniknutý schodok je rozpočtovaný vo výške **-259 459,-EUR**. Kapitálový rozpočet môže byť zostavený ako schodkový. Schodok v kapitálovom rozpočte je v súlade s uvedeným zákonom, ktorý hovorí, že schodok je možné kryť prebytkom bežného rozpočtu a zostatkami prostriedkov z minulých rokov.

Finančné operácie sú rozpočtované s prebytkové, ich výška je **191 896,-EUR**.

2023	Navrhovaný rozpočet
Bežný rozpočet	67 563 €
Kapitálový rozpočet	-259 459 €
Finančné operácie	191 896 €
Celkový rozpočet	0 €

Návrh rozpočtu na rok 2023 je spracovaný v súlade s §10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a je členený na:

- a. Bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky
- b. Kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c. Finančné operácie.

V súlade s §10 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je predložený návrh rozpočtu výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie s výnimkou príjmov, ktoré sú podľa rozpočtovej klasifikácie kapitálovými príjmami.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá samosprávam v § 4 ods. 5 zákona, od roku 2009 spracovať návrh rozpočtu, ktorý bude obsahovať aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu – tzv. programy obce.

V predloženom návrhu programového rozpočtu obce Nižná na rok 2023 - 2025 je programový rozpočet spracovaný do 13 programov s členením na podprogramy a prvky.

Názov programu	2023	2024	2025
PROGRAM 1: Plánovanie, manažment a kontrola	987 198	484 855	484 855
PROGRAM 2: Propagácia a prezentácia obce	16 850	16 850	16 850
PROGRAM 3: Interné služby obce	1 500	1 500	1 500
PROGRAM 4: Služby občanom	124 314	124 314	124 314
PROGRAM 5: Bezpečnosť a ochrana	95 746	95 746	95 746
PROGRAM 6: Odpadové hospodárstvo	589 406	90 000	90 000
PROGRAM 7: Komunikácie	135 000	115 000	105 000
PROGRAM 8: Bývanie	110 500	57 876	38 214
PROGRAM 9: Vzdelávanie	2 371 755	2 398 529	2 443 191
PROGRAM 10: Šport	63 000	63 000	63 000
PROGRAM 11: Kultúra	143 500	143 500	143 500
PROGRAM 12: Prostredie pre život	81 000	86 000	81 000
PROGRAM 13: Sociálne služby	56 580	56 660	56 660
Výdavky spolu:	4 776 349	3 733 830	3 743 830

Výdavky na jednotlivé programy sa ešte delia na bežné a kapitálové výdavky. Programové pravidlá sú spracované prehľadne, transparentne a zrozumiteľne.

E. ZÁVER

Predkladané stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov s dôrazom na hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

Po posúdení návrhu rozpočtu na roky 2023 až 2025 konštatujem, že je spracovaný prehľadne a adresne s použitím programového rozpočtu.

Súčasne konštatujem, že návrh rozpočtu obce Nižná na roky 2023 - 2025 je zostavený v súlade s § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení.

Predkladaný návrh rozpočtu považujem za reálny, transparentný a udržateľný.

Rok 2023 je výrazne odlišný oproti ostatným rokom v objeme prostriedkov, ktoré chce obec Nižná investovať do rôznych projektov, ktorých celková výška je odhadovaná na 790 750,- EUR. Ide o:

- Kultúrno-spoločenský pavilón v Nižnej	49 955EUR
- Projekt odbornej učebne ZŠ	174 377EUR
- Projekt zvýšenia kapacity MŠ Nižná	6 449EUR
- Projekt zvýšenie kvality poskytovaných služieb v kultúrnom dome	159 861EUR
- Projekt Zberný dvor Nižná	400 108EUR

Bude veľmi dôležité postupovať v súlade so zákonom 343/2015 a o zmene a doplnení niektorých zákonov, aby bolo verejné obstarávanie transparentné.

Návrh rozpočtu je tiež zostavený s ohľadom na riziká, ktorým obec čelí v súvislosti s energetickou krízou a v rozpočte sú smerované oproti predchádzajúcemu roku výrazne vyššie prostriedky na pokrytie nákladov súvisiacich s osvetlením a vykurovaním.

Na návrh rozpočtu vplývala aj zmena spôsobu zabezpečovania technických služieb pre obec. V roku 2021 založila obec Nižná obchodnú spoločnosť Obecný sociálny podnik s.r.o. Nižná. Výdavky na zabezpečenie spomínaných služieb sa presunuli z dôvodu tejto zmeny z funkčnej klasifikácie „Transfer na bežné výdavky“ a boli preklasifikované do kapitoly 04.5.1 a 05.6.0. Z praktického hľadiska to znamená, že technické služby už nezabezpečuje príspevková organizácia Technické služby, ktorá bola financovaná pravidelnými transfermi od obce ako zriaďovateľa, ale služby sú uhrádzané na základe faktúr od Obecného sociálneho podniku s.r.o.

F. ODPORÚČANIE

Na základe preskúmania jednotlivých častí predloženého návrhu rozpočtu Obce Nižná odporúčam obecnému zastupiteľstvu v Nižnej:

- **schváliť** predložený návrh rozpočtu obce Nižná na rok 2023
- **zobrať na vedomie** návrh viacročného rozpočtu Obce Nižná na roky 2024 – 2025.

V Nižnej, 2.12.2022

Ing. Zuzana Žáková
Hlavná kontrolórka